

Naročnina

z naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

osamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 29. decembra 1935.

ŠTEV. 52

Novo leto

Z željo, da bi se razmere, v katerih živimo izboljšale, smo prestopili prag novega leta. Vedno je bilo tako. Vsako leto smo z istimi željami zaključili dobo, ki je svojimi nadlogami in težavami ostala za nami, in se postavili na prag novemu času, ki je ležal z vso negotovostjo pred nami. Čas je iz nas skoval hladne računarje. Dobiček preteklega časa nam je postal temelj, na katerega gradimo vse svoje bodoče delo. In ker nam je usoda dodelila le malo dobrin, zato tudi z mrkim očesom zremo v dneve, ki leže še pred nami. Ali je naša pot prava, na kateri je povsod malodušja? Nas lahko ta popelje do zaželenih dnevov, ki nam bodo odvzeli skrbi, ki nas mučijo že leta in leta? Ne! Malodušnost ni za današnje težke čase, ki zahtevajo ljudi jeklenih živcev prav kakor doba, v kateri ima orožje svojo besedo. Kako bi bilo, če bi malodušju zapadli tudi tisti možje, ki stoje na čelu države? V trepetu in bojazni bi preživljali dneve, ki bi nas lahko nenadoma postavili na ruševine naše državne stavbe. Oskrunjena bi bila naša zgodovina, oskrunjeni tisočeri grobovi naših najboljših sinov, osramotene tisočere vdove in žene za prelite solze ob izgubi svojih najdražjih. Naši svobodni je veljala njih žrtev, zato nam je domovina svetost. Tega se moramo zavedati vsi, zavedati pa se morajo tega tudi oni, ki jih je ljudska volja postavila na mesto z dvojno nalogo: očuvati kar je našega in narodu skovati dobo, ki bo vredno plačilo prestanega trpljenja.

Kdor samo malo primerja preteklo dobo s sedanjo, se bo navzel svetloglednosti, optimizma. Res je, da je današnji svetovni položaj načel vse naše življenje pri temeljih. Ali se da ta doba primerjati z ono, ko je divjala svetovna vojna, ko je prežal glad po naših kočah, ko smo morali vsak dan biti pripravljeni na vest, da je granata raztrgala očeta in kroglja uničila življenje sinu... To je bil čas, ko je bil pesimizem upravičen. Danes pa velja le svetel pogled v prihodnost. Težave v katerih se danes zvijamo so minljiv pojav in le kratko

mračno razdobje v življenju naroda, kateremu je zgodovina določila svetlo in častno mesto pod soncem. Za to velja: brez malodušja v prihodnost!

Tudi trenutni notranji položaj v naši državi naj nas ne plaši. Četudi so mnenja in nazori danes kaj različni, ne dosejajo in ne zadevajo naše celokupnosti in temelje na katerih sloni vsa moč in slava našega skupnega doma. Vsi se zavedamo, da je le ob neokrnjeni državni tvorbi zagotovljena naša bodočnost in očuvana naša svoboda. Ta zavest se je posebno v zadnjem času zasedrala v nas, ko se je na Evropskem obzorju nagromadila preteča nevihta. Kralj in domovina je postalo slehernem Jugoslovancu najsvetejša misel, kdor drugače

misli spada v vrste onih ljudi, ki žele pogubo našemu narodu. A malo je teh nesrečnežev! Pa še tem velja vsa naša neizprosna borba iz ljubezni do vsega, kar nam je svetega na zemlji.

Dvem nasprotnikom se hočemo postaviti v bodočih dnevih naproti: Našemu malodušju in sovražnikom naše bodočnosti. Z vero in zaupanjem, z jasnim mišljenjem, s skromnim življenjem se bo prvo zrušilo v pozabljenje a proti drugemu zlu pa se bojujmo z pravo ljubeznijo v srcu do domovine in kralja, in lažnjive besede zapeljivcev bodo zadele ob gluha ušesa in na posmeh.

V tem znamenju hitimo novi dobi naproti od katere si želimo, da bo za nas milostna in polna teško pričakovanega zadovoljstva.

POLITIKA

Po novem letu in pravoslavnih božičnih praznikih se bodo sestali odbori, ki so bili izvoljeni v skupščini za proučevanje novih zakonov.

Iz najrazličnejših krajev naše države prihajajo v Beograd poročila, da organizacija JRZ čimdalje bolj napreduje in da se vsak dan ustanavljajo nove krajevne in okrajne organizacije.

Da se čimprej skliče kongres stranke JRZ, na katerem bo končno sprejet program in pravila ter tudi predsedstvo organizacije, so se te dni sestali v Beogradu mladi radikali, na katerem so sprejeli več sklepov, da se končna organizacija čimprej izvede.

V združeni opoziciji je vedno večji razdor, ker na skupno stranko ni mogoče misliti. Sedaj že demokrati pošiljajo svojim pristašem ne samo v Srbiji, ampak tudi v prečanskih krajih navodila in nasvete za bodoče delo ter jih opozarjajo naj ne razmišljajo preveč o organizaciji svoje stranke.

S prvim januarjem bo pričel v Ljubljani izhajati nov dnevnik „Sloga“, ki bo glasilo banovinskega odbora JRZ. List bo zagovarjal politiko vlade Stojadinovića.

Proračun vrbaške banovine znaša 33 729 870 dinarjev. Proračun je za 1.700.000 Din večji od lanskega. Ker spada vrbaška banovina k najsiromašnejšim krajem naše države, bo država prispevala k proračunu 19.177 870 Din.

Neki poslanec, pristaš dr. Mačka je izjavil na konferenci v Banjaluki, da je danes treba računati samo s

trema resnimi političnimi skupinami in sicer z JRZ, združeno opozicijo in pohorci. Položaj v katerem se nahajamo danes, je poslanec nadaljeval, ni preveč prijeten. Vendar pa moramo ugotoviti, da imamo Hrvati od vseh politikov najbolj sposobnega.

Prekomasacija občin. Z uredbo notranjega ministra je kraj Ivanjševci v mursko-soboškem srezu izločen iz občine Križevci in priključen k občini Prosenjakovci.

O pariških mirovniških predlogih, ki naj bi poravnali spor med Abesinijo in Italijo smo že zadnjič pisali, ter povdarili splošen odpor vse evropske javnosti proti takim pogajanjem. Prve posledice so čutili možje sami, ki so sestavili pariški diktat. Angleški zunanji minister Hoare je moral dati ostavko na svoj položaj, a tudi Lavalova vlada v Franciji je močno omejena.

Med Anglijo in Italijo so se ponovno poostrili odnosi. V angleških političnih krogih se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je nezbežen oborožen spopad med Anglijo in Italijo, če bo Italija še nadalje trdovratno vztrajala na svojem stališču.

Veliki fašistični svet, ki se je pred dnevi sestal v Rimu, je sklenil nadaljevati vojno proti Abesiniji in obrambo proti sankcijam.

Ker Sovjeti v Angliji niso dobili naprošenega posojila, so se obrnili na Francijo, da jim posodijo 1 milijardo frankov. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bo Rusija zaželeno posojilo dobila.

Po krvavih borbah zadnjih dni, so Abesinci prodri že do svetega mesta Aksum, kjer pričakujejo odločilne bitke. Tudi na južni fronti se v obeh taborih pripravljajo na veliko ofenzivo.

Abesincem se je udalo več tisoč eritrejskih vojakov. Zaplenili so tudi 10 tankov, veliko število topov in veliko količino municije.

Odposlanstvo Rdečega križa iz Anglije je prispelo v Abesinsko prestolnico, kjer mu je prebivalstvo priredilo navdušen sprejem.

Italjani sami priznavajo, da so v obrambi. Njihova poročila so silno redkobesedna ter tudi ne navajajo nobenih novih osvojitvev.

V Nemčiji so odkrili komunistično zaroto proti Hitlerju. Nekateri člani zarote so takoj na mestu usmrtili.

Ofenziva abesinske vojske na severni fronti je prinesla Abesincem znatne koristi v pokrajini Širi. Fronta se je približala skoro na 50 km pred sveto mesto Aksum.

Abesinska vojska dobiva neprestano nove pošiljatve municije in orožja. Orožje izkrcujejo parniki raznih držav na manjše ladje ne daleč o arabske meje, nakar se pošilja v Angleško Somalijo in od tam v Abesinijo.

Da postajajo italjanske letalske akcije vedno težavnejše, priznava tudi italjansko uradno poročilo. Abesinci razpolagajo z dobro izvežbanimi protiletalskimi oddelki. V poročilu se pravi, da v borbah zadnjih dni niti eno letalo ni ostalo nepoškodovano. Dve letali so Abesinci sestrelili.

Posledice nalezljivih bolezní in nezanesljivo držanje domačinov je vzrok, da italjanske čete ne pridejo nikamor naprej.

Za angleškega zunanjega ministra je bil imenovan dosedanji minister za Društvo narodov, lord Anthony Eden. S tem je Anglija povdarila, da hoče odločno nadaljevati angleško zunanjo politiko v smislu pakta Društva narodov.

V Italiji je izzvalo Edenovo imenovanje za zunanjega ministra veliko presenečenje, ker se prav dobro zavedajo resnosti položaja.

Italjanske tovarne letal so dobile nova velika naročila italjanske vlade, da delajo vse tovarne s polno paro. Vsi delavci v tvornicah so mobilizirani.

Srečno in veselo novo leto želi vsem naročnikom in čitateljem, prijateljem in sotrudnikom

MURSKA KRAJINA

Sprememba v vladi

Ostavko sta podala na svoje položaje minister za telesno vzgojo in zastopnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Mirko Komnenović in minister za gradnje g. Miloš Bobić.

Na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića, sta bila z ukazom kraljevih namestnikov imenovana:

za ministra socialne politike in narodnega zdravja ter zastopnika ministra za telesno vzgojo g. Dragiša Cvetković, narodni poslanec;

za ministra za gradnje g. dr. Marko Kožulj, narodni poslanec in minister na razpoloženju.

Proti komunizmu

Na nekem shodu, kjer so se zbrali pristaši dr. Mačka, je glavni govornik dr. Pernar zelo ostro nastopil proti komunistom, ki so se baje zatekli v vrste pristašev dr. Mačka. Po besedah dr. Pernarja se morajo hrvatski kmetje paziti pred komunizmom, ki ruši zasebno imovino, tepta svetost zakona, zanikuje domovino ter prepoveduje internacionalizem. Kmetje ne morejo pri nas ničesar doseči s komunizmom, ki bi samo še pomnožil število pokvarjene gospode ter nemilo streljal kmete, kakor smo to videli v Rusiji. Pri nas so zadnje čase mnogo prišepetava in govoriči med ljudmi, da so nam potrebni novi ljudje in novi programi. Vse to je v bistvu samo več ali manj spretno skrit komunizem.

V sličnem smislu je govoril v Splitu tudi osebni tajnik dr. Mačka, ki je dejal: „V hrvatskih vaseh se pojavljajo poskusi zanesti med narod ideologije, ki so mu po vsebini in ciljnih povsem tuje. Hrvatom niso danes potrebni niti fašizem, niti hitlerjanstvo, niti komunizem.“

Ferjan M. Razpotje

28

Kata je razumela njegove besede. Pobasala je svoje stvari in odšla k svoji materi. Po mesecih je porodila slabotno deklico, ki se je že po nekaj dneh izkričala. Za pogrebom ni šla, le pozneje je enkrat obiskala za meter dolgo gomilo in se razjokala ne toliko radi otroka, kakor radi sramote in greha, radi življenja njenega, ki je bilo tako trdo in krivično. O Felksu pa ni slišala več. Po letih je zvedela, da je baje po končani pokori odšel v nemške rudnike. Tam se je baje zadržal. O tisti nesreči so pisali tudi časopisi. Sto dvajset človeških življenj, sto dvajset izgaranih knapovskih teles se je v smrtnem boju zagrizlo in obnemoglo sredi črnega bogastva.

Kata pa se je zaprla vase, leta so ji prinesla pozabljenje in počasi je zopet cvetel smeh na njenih ustih, ki

Razpis dražb občinskih lovišč pod zakup.

Sresko načelstvo v Murški Soboti daje v smislu čl. 2. ban. uredbe za izvrševanje zakona o lovu sledeča obč. lovišča v zakup:

Lovišče občine	Lovišče obsega kat občine	Površina celokupnega lov. ha	Izključna cena Din.	Jamče- vina Din	Zakup. doba
Murska Sobotica	Murska Sobotica	1603	2000	2000	1. IV. 1936 do 31. III. 1948
Kupšinci	Kupšinci, Borejci Rankovci, Vančavas Veščica, Černelavci	1951	2000	2000	
Gornji Petrovc	G. Petrovc, Adrijanci Boreča, Lucova, Stanjevci Sulinci, Čepinci, Zenavljje Neradnovci, Martinje	4913	1800	1800	
Strukovci	Strukovci, Puževcih Lemerje, Skakovci, Krajna	2202	1000	1000	

Dražbe se bodo vršile po gornjem vrstnem redu dne 10. I. 1936 in sicer ob 9 uri v sobi št. 2. V primeru, da prva dražba ne bi uspela, se vrši ponovna dražba brez posebnega oklica osem dni pozneje na istem mestu, uri in ob istih pogojih. Na ponovni dražbi se sprejmejo ponudbe eventuelno tudi pod izključno ceno. Podrobni dražbeni pogoji so na vpogled interesentom pri sreskem načelstvu v Murški Soboti.

DOMAČE VESTI

MIMO NAS

Naša osnovna šola je sedaj prazna. Božične počitnice so in deca ostaja doma in ne sili v prijetne učilnice, kjer so si nekaj mesecev brusili pamet. Vsake počitnice so za deco prijetne, letošnje pa še posebej, saj so se naveličali samote v šolskih sobah, kamor je v zadnjem času prihajalo le polovica učencev. Večji del je moral ostati doma radi mumsa. In kader teh oteklih obrazov je od dneva do dneva naraščal in bog ve, kako bi bilo, če ne bi prosvetni minister izdal odlok, da je za letos že bilo dovolj učenja.

Pa se le nihče ni razburjal radi te epidemije. Zakaj tudi? Mar bi kaj pomagalo? Zato smo raje vsi molčali in na tihem občudovali otroke, ki so se kar čez noč tako lepo zredili, da jih je bilo sam obraz. Mislili smo si: prišlo je in mine in vse bo zopet pozabljeno. A na nekaj smo pozabili? Naša hvaležnost, da so smeli ostati otroci dvajset dni doma, mora veljati predvsem naši higijenični šoli. Če mogoče kdo ne ve kaj je to, mu pa povem: nizka stavba z petimi sobami, prijetno vlažna do polovice sten, dobro duhteča, posebno v zimskih mesecih, z zrakom, kateremu bi bilo težko dognati pravo kemično formulo. Pa nabašev v takšen zaboj 60 učencev in nihče ne more več oporekati, da ne bi bila v prav vseh ozirih higijenična. Pa se porodi v glavi čudna misel: Ali niso ti prostori mogoče doprinesli svoj obolus na oltar mumsa? Vsi pogoji so vendar dani, da se takšna nadloga lahko prav bogotno razcvete v takih prostorih, kakor recimo solata na dobro pognojeni zemlji. Če naša domneva drži, potem pa bodimo kar po-

nosni na našo šolo, ki tako lepo skrbi za prostost naše učeče se mladine. Ker pa je zaenkrat bil samo mums, naj nas to nikakor ne plaši, oziroma podviza pri delu za gradnjo nove šole, o kateri nekateri pravijo, da bi bila potrebna.

Murska Sobotica:

— **Božičnica.** Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredilo Kolo jugoslov. sester v M. Soboti božičnico, v veselje in globoko hvaležnost naše bedne dece. Prejšnji petek se je v prostorni dvorani Sok. doma zbrala poleg starišev, številna mladina tuk. osnovne šole s svojim učiteljstvom; poleg njih pa še mnogo dijakov, ki so bili določeni za obdaritev. Skromni a pristrčni proslavi so prisostvovali tudi g. major Narandžić, ravnatelj gimn. g. Pregelj, starosta Sokola g. geom. Pertot, komandant mesta g. por. Ivanišević, župan občine Černelavci i. dr. Zbrane goste in vso mladino je v vznešenih besedah pozdravila predsednica Kola jugoslov sester, g. Narandžićeva. Njene lepe besede, prežete z vso pristrčnostjo v ljubezni do mladine, ki so h koncu izzvenele v udanosti do kralja in domovini, so ganile vsakogar izmed navzočih. Mladinski orkester pod vodstvom neumornega g. Laha je zaigral „Sveta noč...“ a h koncu pa še državno himno. Prigodne deklamacije in zahvala učencev

dobrotnicam, ki so s svojim nesebičnim delom omogočile tako bogato obdaritev, so zaključili lepo in pristrčno slovesnost. Nad 300 otrok je bilo obdarovanih. Njim pa tudi starišem te dece je pripravilo Kolo lep in vesel Božič.

— **Zimska olimpijada se bliža!** Nabavite si Orion radioaparar pri Nemeč J. in poslušajte z njim poročila o najnovejših dogodkih.

— **Silvester.** Priprave za silvestrov večer, ki se bo vršil v Sokolskem domu, so v polnem teku. Silvestrovanje tuk. Sokolskega društva je postalo že tradicionalno in nikomur do sedaj še ni bilo žal, da je zadnji dan v letu preživel v Sokolskem domu. Spored letošnjega večera bo kaj pester. Poleg enodejanke bo tudi več kupletov, šaljevih prizorov, telov. točk, solopetje i. t. d. Začetek prireditve je ob pol devetih. Kakor smo izvedeli, bodo ta večer tudi nastopili nekdanji člani tuk. dram. odseka, ki so si s svojimi nekdanjimi nastopi osvojili naše občinstvo. Naj torej nihče ne zamudi prilike, da v veselju in smeju preživi zadnje ure tega leta v Sokolskem domu.

— **Vodnikove knjige so dospele.** Člani družbe naj jih dvignejo pri poverjeniku g. Fridrihu. Kdor še želi letošnje knjige, naj se prav tako prijavi pri poverjeniku.

Najlepše novoletno darilo ORION 555

Samoprodaja: Nemeč Janez, M. Sobotica

— **Božičnica Meščanskega doma** je preteklo soboto v vseh ozirih dobro uspela. K pristrčni slovesnosti se je zbralo mnogo meščanov. Obdarovanih je bilo 9 dečkov in 9 deklic z oblekami. Mladinski orkester tuk. Sokol-

je postajal z leti vedno bolj prešeren, kakor v posmeh življenju, ki jo je lovilo z opolzkimi in nevarnimi rokami. Brezoblično se je valilo pred njo, dokler ni prišel Urh in ji pokazal most preko vsakdanosti, do dnevov, ki jih je že pred tolikimi leti izsanjala do sleherne minute...

Tako je zdaj obstala tik Urha in njegove besede so bile sveta obljuba za novo življenje, ki jo čaka za ceno njenega trpljenja in solz, za ceno njenega ploda pod že izravnano gomilo, za ceno prve ljubezni, ki jo je križala in razbičala do krvi. V svojih mehkih dlaneh drobi zdaj Urh njeno negotovost in jo vabi pod streho, ki bo prav tako njena kot njegova. Pa bi se Kata tega branila?

In dnevi so jih zblížali. Tudi če ni mela opravka, je hitela Kata k Urhu, ki jo je vedno čakal. Nekega večera se ni več vrnila h gospodarju. Ostala

je pri Urhu. Zjutraj je zopet šla domov. Pa jo je gospodinja sprejela na pragu.

„Tam bi ostala, kjer si vso noč bila!“

Kata se je samo vgriznila v spodnjo ustnico in silila proti hlevu.

„Cajdra!“

Kata je sunila glavo kvišku in pogledala v zaripli obraz gospodinje, kjer je bilo več nevoščljivosti kakor jezice.

„K moji hiši ne boš nosila pankrtov... tako je rekla...“

Kata je plašno pogledala Urha in ko je ujela njegov brezkrben smehljaj, je v trenutku sunila iz sebe: „... kot si jih h Kerinovi.“ Urhu so se nalahno odprla usta, na čelu se mu je zarezala guba in skoro s strahom je vprašal: „In otrok živi?“

da čimpreje gre iz te hiše in teh misli se je oklepala s slepostjo in vsa gluha, da so ji bile besede gospodinje vse daljne in tuje.

V svoji kamri je pospravila svoje borno imetje ter zaprla črno leseno škrinjo. Ko je dobila izplačano svoj boren zaslužek, je zapustila hišo in se odpravila k Urhu. Vse mu je povedala, kaj se je zgodilo in nič ni prikrivala besed, ki jih je gospodinja imela za njo.

„K moji hiši ne boš nosila pankrtov... tako je rekla...“

Kata je plašno pogledala Urha in ko je ujela njegov brezkrben smehljaj, je v trenutku sunila iz sebe:

„... kot si jih h Kerinovi.“ Urhu so se nalahno odprla usta, na čelu se mu je zarezala guba in skoro s strahom je vprašal:

„In otrok živi?“

(Se bo nadaljevalo.)

skega društva, pod vodstvom g. Laha, je zaigral nekaj koncertnih komadov ter žel zaslužen priznanje.

Gornja Lendava:

— **Božično obdarovanje v Kuzmi**
V nedeljo 22. dec. je obmejna vas Kuzma doživela pravo božično veselje. Staro in mlado je trumoma drlo v šolo, kjer se je vprizorila božična igra „Peterčkove poslednje sanje.“ Učenci so svoje vloge tako samozavestno in ljubko podajali, da je moralo zadovoljiti še tako kritično oko. Posebno se je odlikoval „Peterček“, ki je v gotovih prizorih znal predočiti pravo otroško-nedolžno ljubezen do svoje rajne mamice. Prednašal je to tako živo-čustveno, da je ganilo vsakogar do srca in orosilo marsikatero oko. Posrečene so bile tudi obleke igralcev in scenerija, ki je povzdignila igro do posebnega izraza in višine. Številno občinstvo je mlade „umetnike“ nagradilo z navdušenim ploskanjem. Po igri je nastopil „Božiček“, ki je obdaril nad 100 ubožnih otrok z lepimi darili. Povdariti moramo, da je bila to ena izmed prvih božičnic v tem kraju in da se je le učiteljstvu zahvaliti, ki je po vsestranskem trudu pridobilo toliko lepih daril in omogočilo bogato božično obdarovanje. Koliko truda in potrpežljivosti je treba pri vprizoritvi otroških iger, ve pa le tisti, ki se je že sam s tem bavil. Razveseljivo je to, da se za take prireditve brigajo in jih celo podprejo krajevni činitelji. Pohvaliti moramo predvsem krajevni šol. odbor, zlasti predsednika g. Huberja, ki se v pravi slogi z učiteljstvom trudi za dobrobit tamk. mladine. Le v slogi naprej in s takimi prireditvami vsako leto na dan, kajti vse to, ne le da zbliža šolo in dom, ampak tudi v nacionalnem oziru jako blagodejno vpliva na obmejno prebivalstvo.

— **Brez pravih poti.** Po zadnjem sneženem zametu so se očistile le nekatere poti, večinoma v kraju samem, a glavna cesta, ki pelje v Kuzmo, pa za dovoz ni očiščena. To ni pravilno! Radovedni smo, kako bi taval ponoči voznik, ki bi šel po tej cesti po zdravnika ali spovednika? Če je to cesto primerno odmetala Kuzma, jo mora do svoje meje tudi Gor. Lendava. Sploh pa priporočamo, da si občina nabavi snežni plug, ki ne bo stal celo vrečo denarja in bo svoje delo povsod temeljito opravil. Obenem pa bo prihranil delo občanom, ki morajo sedaj ob vsaki novi zasnežitvi na noge in „kidati“ sneg. Ne bodimo starokopitni, kajti drugače bodemo res 50 let zadaj za drugimi vasmi.

— **Mačkovci.** Za prav lepo uspelo božično igro, katero je spisal in priredil dne 22. dec. z učenci naš g. upr. Černy Viktor, se v imenu starišev prav iskreno zahvaljujemo. Vloge igralcev so bile dobro izbrane in uspešno podane. Prav lepe so bile tudi lastne deklamacije g. š. upr. Pri tej priliki so bili razdeljeni, z primernim govo-

rom g. š. upr., darovi kr. ban. uprave. V imenu starišev prisrčna hvala!

Staršit.

— **Dopis iz Francije.** Gospodična Ilonka Kodila iz Ivanovci, ki se sedaj nahaja v Franciji, pozdravlja brata in sestro ter vse prijatelje in znance iz Bedeniške fare, želeč jim srečno novo leto.

Lep jubilej.

V četrtek so proslavljali v naši obmejni evangeličanski verski občini v Hodošu 25-letno župniško delovanje priljubljenega župnika Heiner Géze. Tekom 25-letnega delovanja je pridobil jubilarant po vsem Prekmurju ogromno simpatij, svojim občanom je stal z nasveti in z nesebičnim delom vedno ob strani. Ni čudo tedaj, da se je zbralo v četrtek v mali prekmurski vasi, poleg vseh domačinov, veliko število tujcev iz vsega Prekmurja, različnih veroizpovedi in narodnosti, da prisostvuje jubileju priljubljenega župnika in da mu čestitajo ob redkem jubileju.

Dopoldne je bila služba božja, kjer je v toplih besedah govoril evang. senior g. Kovatš o aktualni temi: ljubezen in njena nagrada. Po božji službi je bil slavnostni občni zbor, katerega je otvoril inšpektor g. dr. Rituper in je v lepem govoru pozdravil jubilaranta in vse navzoče. V imenu učiteljstva je govoril g. Veršeš Vladimir. S solzami v očeh je prevzel jubilarant krasno darilo ev. ženskega društva v Hodošu in dragoceno zlato uro, darilo svojih vernikov. V iskenih besedah je pozdravil Kardoš Jánošovega naslednika g. Kovats v imenu seniorata, g. Godina pa v imenu prekmurskih župnikov. Po občnem zboru je bil banket, kjer so govorniki ponovno pozdravljali zaslužnega delavca.

Med tednom

DOMA

— **Ko je naš novi poslanik v Berlinu** izročil Hitlerju svoja poverilna pisma, je Hitler v odgovoru na njegov govor dejal, da bo nemška vlada storila vse, da se odnošaji med Nemčijo in Jugoslavijo še poglobe.

— **Veliko novo bolnišnico** so začeli graditi v Zagrebu na Rebru. Gradbena dela bodo veljala 65 milijonov dinarov.

— **Gradbeni minister** je dovolil 283.092 Din za vsa mizarska dela v novi palači skupščine. Skupščina mora biti do letošnje jeseni popolnoma gotova.

— **V Beogradu** je napravil izpit za sodnika Aleksander Curić, ki je svoje študije dovršil kot samouk. Prvočno je bil pastir in bil je že 32 star ko je položil izpit za prvo gimnazijo.

— **Na 6 let robije** je bil obsojen redar, ki je v Škofji Loki s pretepanjem povzročil smrt mladega cigana.

— **V velikem kamnolomu** pri Surdulci so nesreče zahtevale v zadnjem času že četrto smrtno žrtev. Velika večina delavcev je nevedča nevarnega dela v kamnolomih ter jih najamejo za silno nizke mezde v revnih okoliških vasi.

— **Zima** je prignala volkove celo v okolico Gospića, kjer povzročajo mnogo škode.

DRUGOD

— **Sam maršal Badoglio** priznava v svojem poročilu, da so se morale italijanske čete na severni abesinski fronti umakniti 20 km daleč. Priznava tudi, da so imele italijanske čete hude izgube.

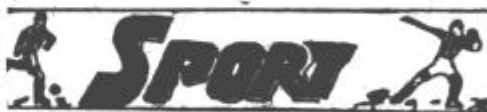
— **Posadka** nekega norveškega parnika je stopila v stavko v protest, ker je nakladal parnik železo za Italijo.

— **Največja romunska tvornica** vagonov v Prasovu je postala žrtev ognja. Eksplozirali so bencinski rezervoarji, nakar so se vnela tudi skladišča olja.

— **V svoji jezi** nad sankcijskimi državami spreminjajo Italijani imena ulic, ki spominjajo na te države ali njihove velike može.

— **Na božični razstavi** v Cardiffu v Španiji je nastal silen požar. V zrak je zletelo tudi skladišče municije, ki je bilo v kleti razstavnega prostora. Gmotna škoda je velikanska.

— **Veliki snežni viharji** v prejšnjem tedu, so na Madžarskem povzročili velike ovire v prometu. Nekatera mesta so bila docela odrezana od zunanjega sveta.

Olimpijske igre v Berlinu.

(Smučarske tekme)

Prav interesantna borba bo v skakanju, kjer se bodo spustili tekmovalci s 70-80 m visokega mosta, da dosežejo brzino blizu 100 km na uro ter sfrčijo v krasni drži, katera se oceni za končno klasifikacijo, in se preko 80 m od odskoka združijo spet z zemljo in v krasnem smuku zdrsijo po belem snegu. To je akrobatska produkcija. In sto in sto sportnikov akrobatov bo nastopilo za nekaj mesecev, da priborijo zmago svoji domovini. In spet bodo, kot smo že navajeni, gospodarili Norvežani, Švedi pa bodo ogrožali njihov prestiž. Upamo pa, da nas tudi naši skakači ne bodo razočarali in bodo dostojno zastopali državo z največjo skakalnico na svetu.

Prvič pri zimskih olimpijskih igrah bomo videli v Garmischu *slalom in spust*, kjer pride smučarjeva tehnika do polnega izraza. Pri spustu bo višinska razlika med startom in ciljem na dokaj kratki razdalji celih 1000 m, tako, da bodo tekmovalci dosegli neverjetno brzino in prevozili progo v minimalnem času. Pri slalomu igra glavno vlogo smuk, vendar je smer določena po vratih, katera mora smučar brezpogojno pasirati. Izid te-

kem v slalomu in spustu je negotov; dočim so prejšnja leta prevladovali v tej tipični alpski panogi Avstrijci, Švicarji in Nemci, so se lansko leto baš v Garmischu nenadoma pokazali Norvežani z odličnimi uspehi. Naši tekmovalci so že pri vseslovanskih tekmah dokazali, da lahko računamo v spustu in slalomu z lepim uspehom.

Zahvala.

Vsem onim, ki so mi ob priliki nenadne smrti moje nepozabne žene, izrazili sožalje in jo v tako lepem številu spremili na zadnji poti, se tem potom najprisrčneje zahvaljujem.

DŪH ANTON.

Iz delovanja Zdržbe trgovcev v Murški Soboti.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj.

Dne 13. decembra 1935 se je vršila v Trgovskem domu v Ljubljani polnoštevilno obiskana predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj Dravske banovine, katere se je udeležil v imenu Zdržbe trgovcev za srez M. Sobota, podpredsednik g. Joško Brumen.

Sejo je otvoril predsednik Zveze g. Josip Kavčič, ki je pozdravil vse prisotne, posebno pa predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina. Takoj nato je prešel na dnevni red ter obširno poročal o delu Zveze, ki je izvedla vse sklepe zadnje skupščine v Ljutomeru. Zveza je v smislu sklepov skupščine intervenirala, odnosno poslala svoje spomenice *trgovinskemu ministru* zaradi čimprejšnjega razpisa *vollteu* v Zbornico, proti dovolitvi velikih trgovskih hiš (veleblagovnic), *proti posebnim ugodnostim nabavljajnim zadrugam in konzumov*, zaradi pravičnih obdavčenja industrijskih prodajal, glede osnutka novega zakona o javnih hranilnicah, zaradi izvedbe socialnega zavarovanja trgovstva, zaradi ureditve prometa v Dravski banovini, proti znižanju železniških premogovnih dobav slovenskim premogovnikom ter končno zaradi izvedbe zahtev slovenskega lesnega gospodarstva. Nadalje je poslala Zveza predsedstvu ministrskega sveta *rezolucijo glede izvedbe decentralizacije državne uprave ter zastopstva Slovenije v upravnem svetu Drž. hipotekarne banke*, finančnemu ministru zaradi davčnih privilegijev zadrug in konzumov, zaradi ureditve davčnih odborov ter kmetijskemu ministru zaradi kmetske zaščite. Zveza se je obrnila tudi na notranjega ministra dr. Korošca in na bansko upravo glede vprašanj, ki so segala v njeno kompetenco.

Nato je poročal predsednik Kavčič o delu Centralnega predstavnštva, ki je imela svojo zadnjo sejo od 16. do 18. novembra v Sarajevu in katere se je za zvezo udeležil tudi predsednik Kavčič, kjer so se obravnavala vprašanja, ki pridejo na dnevni red pri-

hodnjega kongresa v Zagrebu. O seji sami smo poročali že obširno v prejšnji številki Murske Krajine. Po poročilu predsednika Kavčiča se je razvila zlasti živahna debata o socialnem zavarovanju trgovcev, ki je znova dokazala, da vse trgovstvo to zavarovanje zahteva in da se mora izvesti.

Nato je poročal predsednik Kavčič o drugi točki dnevnega reda t. j. o stanovskem glasilu. Tukaj se je spet dokazala popolna soglasnost slovenskega trgovstva. Poročilo predsednika Kavčiča je izpolnil še predsednik Zbornice Ivan Jelačin, ki je poročal o svojih pogajanjih s tiskarno ter o sklenjenem dogovoru, s katerim je redno izhajanje „Trgovskega lista“ zagotovljeno. List prevzame z novim letom poseben konzorcij, v katerem bodo zastopana vsa Združenja in vse važnejše gospodarske organizacije. Poročilo predsednika Jelačina je bilo z glasnim odobravanjem sprejeto in člana predsedstva Bahovec in Pintič sta se mu še posebej zahvalila za njegov trud, da je bilo to težko vprašanje tako ugodno in dobro rešeno.

Sprejet pa je bil tudi predlog predsednika Združenja trgovcev v Kranju g. Sirca glede tedenske številke „Trgovskega lista“, ki se bo pošiljala vsem trgovcem.

Po kratki debati je bil nato soglasno sprejet proračun Zveze, ki ga je uprava zaradi težkih razmer znižala od 174 000 na 164 600 Din.

Prišli so na dnevni red še samostojni predlogi. Tako je bilo predlagano, da skuša Zveza doseči, da se morajo vsa Združenja včlaniti v Zvezi, nadalje je bil predlog, da se zaradi zlih posledic kmetske zaščite sklenejo potrebni ukrepi v pomoč trgovcem in obrtnikom. Sprejet je bil med drugimi tudi predlog, da skliče g. Smrkolj, kot član reklamacijskega odbora, sestanek vseh drugih članov v svrhu enotnega zastopanja trgovskih interesov. Ob enem je bil tudi predlog, da se intervenira pri Narodni banki, da izplačuje izvoznikom italijanske lire po klirinškem tečaju 3.55, a ne po nižjem kurzu 3.15, ker izvozniki ne zaslužijo toliko, da bi mogli prenesti to razliko. Nato je bil predlog, da se dosežejo za naš izvoz podobne preference, kakor jih uživa Avstrija.

Koncem debate se je soglasno ugotovilo, da delujejo Združenja uspešno, zlasti pa je uspešno delo Zveze in Zbornice, katerih delovanje se medsebojno in pozitivno izpopolnjuje. Nato je bila seja zaključena.

Širši sestanek lesnih trgovcev in producentov

se je vršil dne 14. decembra 1935 v Mariboru, kjer sta zastopala Združbo trgovcev za srez M. Sobota njen predsednik g. Franc Čeh in član uprave g. Štefan Mesarič. Ta sestanek je sklicala Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trg. Združenj Dravske banovine.

Zborovanju, ki ga je vodil sekcijski predsednik g. Franjo Škrbec, je prisostvovalo tudi nekaj narodnih poslancev. G. Škrbec je poročal o težavnem položaju, v katerem je zaradi

sankcij naše lesno gospodarstvo in nato govoril o organizaciji lesnega gospodarstva. Ko je zastopnik Zbornice za TOI g. Žagar pozdravil zborovalce in dodal nekaj dobrih misli, je izpregovoril, kot zastop. Zveze lesnih industrijcev njen tajnik g. Gorjup. Govorili so še ing. Lenarčič za Jugoslovansko šumarsko združenje o velikem narodno-gospodarskem pomenu našega gozdarstva, narodni poslanec dr. Jančič je orisal prizadevanje narodnih poslancev iz Slovenije, ki ne morejo zdaj ničesar doseči. Zastopnik Zveze lesnih delavcev Kraljevine Jugoslavije g. Bricej je opozarjal, da je zaradi sankcij ogrožena eksistenca 60.000 jugoslovenskih lesnih delavcev. V imenu jugoslovansko-madžarskega društva za izmenjavo blaga je izpregovoril ing. Pahernik, za njim pa v imenu mariborske Kmetijske družbe dr. Kovačič. Sledili so še drugi govorniki ter se je ob zaključku sprejela resolucija, ki se glasi v izvlečku:

Vse lesno gospodarstvo Dravske banovine protestira proti strokovno in finančno neurejenim razmeram našega izvoza in zahteva takojšnje izboljšanje kontrole in uvedbo načrtnega gospodarstva pri izvozu in uvozu in eksportnih premij. Nadalje zahteva, da se vrši obračunavanje klirinških nakazil našim izvoznikom od Narodne banke po kurzu, kakor uvoznikom, pospešeno ureditev plačil naših izvoznikov na Madžarskem in jamstva za plačilo v bodoče, dalje, da stavi Narodna banka v obtok ves kontingent novčanic, ki je dovoljen po zakonu, obnovitev pravil centralnega odbora za lesno gospodarstvo in od njega predlaganega pravilnika za eksportni sklad lesnega trgovstva, nadalje, da se uredi železniška tarifa za les, da prevozniki stroški že na 600 Km vožnje ne bodo presežali vrednosti lesa, da se imenuje v upravo različnih gozdov v Dravski banovini tudi po en zastopnik lesne trgovine in industrije, ki ga bo predlagala organizacija. V ministristvu za gozdove in rudnike naj se osnuje posvetovalni propagandni odsek za pospeševanje večjega lesnega konzuma v državi. Ustavijo in odložijo naj se takoj vse prisilne dražbe in eksekucije do definitivne ureditve dolgov in pri ispremembi zakona o zaščiti denarnih zavodov in kmečke razdolžitve naj se upošteva tudi lesna trgovina in industrija, ki je prva prišla v najhujšo krizo. Vprašanje dolžnikov naj se reši na zakoniti podlagi za vse dolžnike enako ne glede na stan. Država naj izda tako štiri do šest milijard Din državnega denarja, da obnovi denarni obtok, izvede razdelitev in začne dela. Zahteva se žigosanje vseh novčanic in uvedba prisilnega kroženja denarja. H koncu naprošajo zborovalci vse javne korporacije, institucije, narodne posiance, senatorje in banske svetnike, da podpirajo borbo za ohranitev lesne trgovine, ki je velevažen predstavnik gospodarske panoge.

Resolucija je bila poslana na pristojna mesta. S tega sestanka je bila tudi poslana vdanostna brzojavka Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.

KMETIJSTVO

Vzorna gnojišča in spravljanje gnoja.

Imamo že lepo število vzornih gnojišč napravljanih po načrtih kmetijskih strokovnjakov in s subvencijo naših oblasti.

Vendar se pa s temi gnojišči ni doseglo popolnoma namena, za kar se jih je forsiralo.

Namen vzornega gnojišča ni samo izboljšati higijeno kmetijskega dvorišča, kjer se je poprej cedila gnojšnica (leglo muh) i. t. d. temveč tudi izboljšati kakovost gnoja in izrabo gnojšnice, tega dragocenega gnojila, ki gre pri večini naših starokopitnih kmetih v zgubo.

Gnoj mora na gnojišču dozoreti, to je se razkrojiti, gnojnica pa se mora odtekat v posebno jamo (greznico), kjer se nabira. Ko je ta jama polna, se mora gnojšnica zvoziti na travnike in njive. Z gnojšnico, katera je poprej iztekla brez haska po dvorišču in jarkih, se z najboljšimi uspehi gnoji travnike, sadovnjake in njive.

Gnoj pa mora na gnojišču dozoreti. Vsak mora znati iz lastne skušnje, da se gnoj, ki leži v gnojšnici, ne razkroja, temveč, da ostane skozi celo leto takšen, kakoršnega je pripeljal iz hleva, le da je bolj izpran. S takim gnojem tudi na njivi ne dosežemo pravega uspeha, ker rastline nerazkrojene gnoja ne morejo rabiti.

Rastline lahko rabijo le sprhujen, razkrojen gnoj. Radi tega treba gnoj na gnojišču sprati, ka se ga navozi ali nanosi iz hleva, poravnati in ga dobro stlačiti. S tem dosežemo, da se stisne iz njega zrak, ki povzročuje plesnobo, izhlapevanje pa se zmanjša, tako, da ostane zadosti vlage za razkroj gnoja. Gnoj se mora razkrajati (trohneti) od lastne vlage, le če se gnoj preveč izsuši (poleti) se ga poliva z vodo, nikoli pa ne z gnojšnico, toda le toliko, da postane malo vlažen. Čim večkrat in čim bolj ga stlačimo, tem bolje je za gnoj. Najbolje bi bilo, da bi živino vsak dan spuščali na gnojišče, da bi ta gnoj stlačila. Po kotih, kamor živina ne pride, stlačimo gnoj z nogo. Služinčad, ki ne razume pomena tega dela, ga tudi ne izvršuje vestno, če gospodar z odločnostjo ne zna uveljaviti svoje volje.

Če gnoj ni dobro zložen in stlačen, zgubi velik odstotek na vrednosti. Posebno dušika zgubi že v 3-5 mesecih na odprtem gnojišču do polovice. Dobro zložen, stlačen in zadosti vlažen gnoj pa dobiva nasprotno od meseca do meseca več na vrednosti. Razkrojene hranilne snovi, to je takih, katere lahko rastline takoj rabijo, ima takšen gnoj vedno več, nepravilno spravljen pa vedno manje.

Gnojišče ne sme biti pod kapom, da voda gnoja preveč ne izpere. Voda odplavi lahko raztopljive in že razkrojene hranilne snovi iz gnoja; od gnoja ostanejo potem še tropine, sok pa je odplavljen. Gnojišče naj bo v senci, da se gnoj ne izsuši prehitro.

Novejši čas priporoča spravljjanje gnoja po biološki metodi, češ da zgubi gnoj pri sedanjemu načinu spravljjanja velikanski odstotek hranilnih snovi. Po tej novi metodi se mora gnoj skozi celo vrsto dni zlagati, prekladati in tlačiti, to pa da toliko dela, da je pri naših srednjih in malih posestnikih spravljjanje gnoja po biološki metodi neizpeljivo.

Vprašanje:

Kako se spozna, da je v zemlji premalo apna?

Odgovor: Kupite v drogeriji malo količino solne kisline. Na njivi, od katere hočete preiskati zemljo, vzemite nekoliko suhe zemlje in jo dajte na porcelanast krožnik, to polijte potem s solno kislino. Ako zemlja pri tem prav nič ne zašumi, je znamenje, da je v tej zemlji premalo apna, če pa je v zemlji zadosti apna, ta pri polivanju s solno kislino zašumi.

Popolnoma zanesljivo pa preišče zemljo na odstotek apna pa tudi drugih rastlinskih hranilnih snovi, le kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru ali v Ljubljani.

Pa tudi različne rastline, posebno nekatere vrste plevela, kažejo precej sigurno na vsebino apna v zemlji. Posebno zanesljiva je njivska redkvica. Teh imamo dve vrsti, z belkastim in z rumenim cvetom. Njivska redkvica z belim cvetom kaže, da je v zemlji premalo apna, z rumenim cvetom pa, da ga je zadosti. Pomanjkanja apna na travniku spoznamo po tem, da ni med travniškimi rastlinami detelje. Tudi mak in kislica (ščava) kažeta, da je v zemlji premalo apna.

ŽEVLJARJI,

KROJAČI

in ŠIVILJE POZOR!

REDKA PRILIKA

Nekoliko komadov šivalnih strojev levoročnih, flach in krojaških po izredno nizki ceni prodam. Zahtevajte takoj ponudbo da ne bo prepozno!

Dospele so vse smučarske potrebščine.

Oglejte si zalogo. Cene zelo nizke.

RADIO APARATI PHILIPS IN HORNYPHON
po najnižji ceni na 18 mes. odplačilo.

V Vašem interesu je, da zahtevate čimprej ponudbo.

ŠTIVAN ERNEST Trgovina radio-aparatur
in tehničnih predmetov
MURSKA SOBOTA